

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออกศึกษากรณีสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรีในเรื่องการบริหารการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออก

2. เพื่อเสนอยุทธศาสตร์การบริหารการป้องกัน และรักษาโรคไข้เลือดออกของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป้าหมายประชากรที่ศึกษาได้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านโรคติดต่อในจังหวัดสระบุรี จำนวน 179 คน จำแนกเป็น 2 ประเภท บุคลากรที่รับผิดชอบงานป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ จำนวน 169 คน ผู้บริหารหน่วยงานแต่ละประเภท จำนวน 10 แห่ง 10 คน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสภาพแวดล้อมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรีเรียงตามลำดับความสำคัญเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออกจากมากไปหาน้อย สรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออก

1.1 สภาพแวดล้อมภายใน

1.1.1 จุดแข็งภายในองค์กร(Strengths : S) ได้แก่

1) ด้านโครงสร้าง มีคณะทำงานที่เข้มแข็งโดยเฉพาะเครือข่ายสาธารณสุขทุกระดับเป็นต้นแบบในการควบคุมโรคที่เคลื่อนที่เร็ว(SRRT) ที่เข้มแข็งและทำงานด้วยความรวดเร็ว องค์กรมีการแบ่งเขตพื้นที่การบริหารอย่างชัดเจน

2) การบริการ ด้านประชาสัมพันธ์ที่ดีและต่อเนื่อง มีการบริการในการควบคุมโรคภายใน 2 ชั่วโมงด้วยความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน มีการบูรณาการในการใช้ทรัพยากร มีกระบวนการควบคุมกำกับและประเมินผล เน้นการทำงานแบบเชิงรุกมากกว่าเชิงรับ มีระบบการ

บริหารเป็นรูปธรรม โดยมีผังในการรักษาพยาบาลที่ชัดเจน ระบบการบริหารการคัดกรองผู้ป่วย เบื้องต้นที่ชัดเจน และทำงานด้วยความรวดเร็ว ทันเวลา

3) ด้านบุคลากร มีบุคลากรสาธารณสุขมีความรู้ และทักษะในการกำจัด ลูกน้ำยุงลายและแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องโรคไข้เลือดออก อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำชุมชนให้ความร่วมมือในการป้องกัน บุคลากรมีความพร้อมตลอดเวลา

4) ด้านการเงิน มีงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอนอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพให้การสนับสนุน มีการโอนงบประมาณลงสู่พื้นที่โดยผ่านตามระบบการบริหาร มีงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข โอนให้หน่วยงานในสังกัด ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

5) วัสดุ ในการบริหารการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออกมีเพียงพอทั้ง เอกสาร แผ่นพับ สื่อต่าง ๆ สนับสนุนตลอดเวลา วัสดุในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมีเพียงพอและยังได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6) ด้านการบริหาร มีนโยบายที่ชัดเจนตามเกณฑ์ชี้วัดเมืองไทยสุขภาพดี มีเจ้าภาพหลักในการบริหารที่ชัดเจน กำหนดผู้รับผิดชอบในการสั่งการและแก้ปัญหาอย่างเป็น เอกภาพ กำหนดพื้นที่ดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อจัดลำดับความสำคัญในการ ดำเนินการ กำหนด เป้าหมายการดำเนินการที่ชัดเจน มีการจัดประชุมเรื่องเทคนิควิธีควบคุมพาหะนำโรคไข้เลือดออก แก่แกนนำ ครอบครัว และแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุข จักรณรงค์ทุกปี โดยประชาสัมพันธ์ผ่าน สื่อวิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ ท้องถิ่น เสียงตามสายและหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน รณรงค์ทุก 4 ครั้ง/ปี เพื่อเป็นการสร้างกระแสให้ประชาชนเกิดความตระหนัก มีการจัดทำแผนบูรณาการและทำ แผนการตลาดเชิงสังคม (SOCIAL MARKETING)

1.1. 2 จุดอ่อนภายในองค์กร(Weaknesses: W) ได้แก่

1) ด้านโครงสร้าง มีพื้นที่ในความรับผิดชอบกว้าง และชุมชนมีหลากหลาย รูปแบบ มีโครงสร้างการแก้ไขปัญหาที่เป็นระบบแต่ไม่สามารถทำตามระบบที่ได้วางไว้ โครงสร้าง การกำหนดแผนรายตัวไม่หลากหลาย ทีมงานเคลื่อนที่เร็ว(SRRT)มีไม่ทุกระดับส่วนใหญ่แต่งตั้ง เฉพาะระดับจังหวัด และอำเภอเท่านั้น การเคลื่อนย้ายประชากรแรงงานต่างด้าวมากเนื่องจากเป็น เขตอุตสาหกรรม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรจะเน้นแต่เรื่อง สาธารณูปโภคเป็นส่วนใหญ่

2) ด้านบริการ ประชาชนไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือ มี ระบบการค้นหาผู้ป่วยน้อย และล่าช้าในระดับพื้นที่ การให้คำแนะนำไม่ทั่วถึง การเปลี่ยนแปลง

วินิจฉัยโรคล่าช้า ภาระงานมากทำให้การสอบสวนโรคล่าช้าไม่ทันการณ์ ที่อยู่ของผู้ป่วยที่ได้รับรายงานไม่ชัดเจน

3) ด้านบุคคล บุคลากรมีน้อยไม่เพียงพอกับภารกิจของงาน โดยเฉพาะระดับสถานีอนามัยมีเพียง 1-2 เท่านั้นแต่ต้องทำงานทุก ๆ อย่าง บุคลากรระดับเทศบาลมีไม่เพียงพอโดยเฉพาะเทศบาลขนาดเล็กถึงเทศบาลขนาดกลาง บุคลากรระดับเทศบาลขาดการให้ความสำคัญว่าเป็นหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข ในการและควบคุมโรค ภาวการณ์เกี่ยวข้องขาดความรู้ ไม่ให้ความสำคัญ การบริหารงานส่วนใหญ่ต่างคนต่างทำงานขาดการประสานงาน

4) การเงิน งบประมาณการเบิกจ่ายล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่เห็นความสำคัญและไม่จัดสรรงบประมาณเท่าที่ควร

5) วัสดุ ขาดยานพาหนะในการออกพื้นที่หมอกควัน มีไม่เพียงพอทั้งสถานีอนามัย และเทศบาล วัสดุทรายอะเบรทจะได้รับการสนับสนุนต่อเมื่อมีการเกิดโรคกรณีไม่เกิดโรค จะได้รับการสนับสนุนน้อย วัสดุเครื่องพ่นยาคุณภาพ เครื่องพ่นยุงมีไม่เพียงพอ

6) การบริหาร ไม่มียุทธศาสตร์ในการบริหารการป้องกันและควบคุมโรค ใช้เลือดออก การประชาสัมพันธ์ทำเป็นช่วง ๆ ไม่ต่อเนื่องสนับสนุนน้อย การวินิจฉัยโรคยังไม่เป็นในแนวทางเดียวกัน การป้องกันโรคจะทำเมื่อเกิดโรคมกกว่ายังไม่เกิด ขาดการประสานงานที่ดีขาดการมีส่วนร่วม มีแผนงานแต่ไม่ปฏิบัติ ตามแผน ขาดการสร้างแรงจูงใจ ให้บุคคลผูกพันและมีส่วนร่วมในองค์กรน้อย ขีดความสามารถในการรับผู้ป่วยได้น้อยต้องให้ผู้ป่วยที่มีอาการนำสงสัยเท่านั้นที่รับพักค้าง(admit) การดำเนินงานล่าช้า วิธีการถ่ายทอดความรู้สู่ประชาชนให้ประชาชนเข้าใจในเรื่องการป้องกันโรค สาเหตุของโรคทำได้ยาก แต่ถ้าประชาชนเหล่านั้นป่วยเป็นโรค ใช้เลือดออก หรือญาติพี่น้องป่วยเป็นโรค ใช้เลือดออก จะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.2 สภาพแวดล้อมภายนอก

1.2.1 โอกาส (Opportunities : O)

1) ด้านสังคม มีส่วนร่วมทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมกันทำงาน มีเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง โดยให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม อาสาสมัครสาธารณสุข มีรูปแบบมาตรฐานตามแนวทางยุทธศาสตร์ มีการวางแผนการจัดสิ่งแวดลอมที่เหมาะสมร่วมกันกับภาคประชาชน มีเครือข่ายการบริหารการป้องกันและควบคุมโรคทุกอำเภอ ถ้ามีประชาชนในละแวกบ้านเป็นโรค ใช้เลือดออกประชาชนมักจะ คืบตัวให้

2) ด้านเทคโนโลยี มีการค้นคิดพัฒนาวัคซีนในการป้องกันโรค ใช้เลือดออก อุปกรณ์ในการควบคุมโรคทันสมัย ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการควบคุมโรค เช่นการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป(Epidem)ในการประมวลผลโรค จัดให้มีการประกวดคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ

3) ด้านเศรษฐกิจ ไม่น่ามี เพราะการป้องกันโรคสามารถทำได้ด้วยวิธีชีวภาพ ซึ่งไม่ต้องลงทุนซื้อ เช่นการคว่ำภาชนะไม่ให้มีน้ำขังซึ่งไม่จำเป็นต้องลงทุนซื้อ

4) การเมือง มีนโยบายระดับกระทรวงให้การสนับสนุนการบูรณาการทุกภาคส่วน นักการเมืองจะอนุมัติงบประมาณได้ง่ายช่วงใกล้หาเสียง มีการนำเสนอเข้าแผนเทศบาลในการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมโรค จัดประชาคมเพื่อตั้งกฎของหมู่บ้าน มีการใช้พระราชบัญญัติควบคุมเหตุรำคาญเพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

1.2.2 ข้อจำกัด (Threats : T)

1) ด้านสังคม ประชาชนไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปทำให้เหมาะสมกับการเพาะพันธุ์ยุงลาย ความหนาแน่นของประชากรเพิ่มขึ้น สัมพันธภาพในชุมชนต่างคนต่างอยู่ ประชาชนขาดทักษะในการป้องกันและควบคุมโรค สังคมหรือชุมชนต่างคนต่างอยู่ เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย หน่วยงานอื่นมองว่าเรื่องโรคไข้เลือดออกเป็นหน้าที่ของสาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุขขาดความต่อเนื่องในการกระตุ้นเตือนประชาชนในเรื่องการแนะนำทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง บุคลากรระดับพื้นที่บางส่วนยังปฏิบัติการแบบรอทีมงานระดับอำเภอ จังหวัดในการเป็นผู้นำทาง

2) เทคโนโลยี อุปกรณ์ในการควบคุมโรคเก่าและล้าสมัย ขาดเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการบริหารป้องกันและควบคุมโรค ชุมชนที่ห่างไกลขาดเทคโนโลยี(การรับรู้ข่าวสารล่าช้า) ขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการควบคุมโรค การเลือกใช้เทคโนโลยีและวัสดุอุปกรณ์ถูกจำกัดด้วยความต้องการของเจ้าของงบประมาณ(ท้องถิ่นไม่สนับสนุน)

3) ด้านเศรษฐกิจ ประชาชนให้ความสำคัญเรื่องปากท้องมากกว่าการป้องกันโรค ราชการมักให้ความสำคัญในการป้องกันด้านชีวเคมีมากกว่าชีวภาพ ซึ่งต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงแต่ให้ผลในการควบคุมโรคที่เร็ว จากสถานะเศรษฐกิจทำให้ประชาชนทำให้ประชาชนต่างทำมาหากินและขาดความเอาใจใส่ในการป้องกันโรค

4) ด้านการเมือง ขาดการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสาธารณสุขน้อย มาตรการป้องกันต่าง ๆ ของภาครัฐไม่ต่อเนื่องและแพร่หลายเน้นการทำงานแบบระบบอุปถัมภ์ ฝ่ายการเมืองมักเน้นการควบคุมโรคโดยการพ่นหมอกควันเป็นเงื่อนไขในฐานะเสียงมากกว่าการส่งเสริมด้านชีวภาพ การดำเนินงานใด ๆ จะต้องสอดคล้องกับนักการเมือง ขึ้นอยู่กับผู้บริหารแต่ละยุคสมัย การดำเนินการบางอย่างมีผลต่อความรู้สึกของประชาชนในชุมชนและการเมืองท้องถิ่น:บทบัญญัติกฎหมายท้องถิ่นในการป้องกันควบคุมโรค หรือเหตุรำคาญไม่มีการบังคับจริงจัง การเมืองมักเข้ามาแทรกในระบบการบริหารงาน ข้อบังคับพระราชบัญญัติสาธารณสุข

ที่ทำให้มีการปรับเงินในเรื่องของการมีแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์นำโรค ท้องถิ่นไม่สามารถนำมาใช้ได้ เนื่องจากกระบวนเสี่ยงในครั้งต่อไป การทำงานต่างกระทรวงทำให้การทำงานในการสังกรายก โดยเฉพาะท้องถิ่นต้องเน้นหนังสือระบบราชการเท่านั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควรจะเน้นแต่เรื่องสาธารณูปโภคเป็นส่วนใหญ่ การแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบไม่ชัดเจน โดยเฉพาะระดับตำบล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เพื่อ ศึกษาสภาพแวดล้อมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

2.1 การพิจารณาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกทั้งหมด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี จะอยู่ในสถานะที่เป็น SO คือ มีจุดแข็งและมีโอกาส ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรีด้านสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรีได้ ดังนี้

2.1.1 จุดแข็ง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี มีคณะทำงานที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะเครือข่ายสาธารณสุขทุกระดับเป็นต้นแบบในการควบคุมป้องกันโรค ประกอบกับทีมเคลื่อนที่เร็วสามารถควบคุมโรค ได้ทันเวลาสามารถบริหารควบคุมการเกิดโรค ได้ทันทั่วทั้งภายใน 24 ชั่วโมง บุคลากรสาธารณสุขมีความรู้ ทักษะในการกำจัดลูกน้ำยุงลาย และแหล่งเพาะพันธุ์ยุงประมาณและวัสดุมีเพียงพอนอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบล เทศบาลต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีการจัดประชุมประจำเดือนของหน่วยงานทุกเดือนเพื่อหาแนวทางในการวางแผน สอดคล้องกับพัคตร์ผอง วัฒนธรรม และพสุ เศรษฐินท์(2542) กล่าวว่า การวิเคราะห์ SWOT หรือการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการวิเคราะห์องค์กร เพราะยุทธศาสตร์จะต้องมีความเหมาะสมระหว่างความสามารถภายใน(จุดแข็งกับจุดอ่อน) และสถานการณ์ภายนอก(โอกาสและข้อจำกัด) การตรวจสภาพแวดล้อมภายในทำให้ทราบถึงจุดแข็ง และจุดอ่อน ซึ่งช่วยให้องค์กรสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาส และหลบหลีกข้อจำกัด ซึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอกได้

2.1.2 จุดอ่อน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี ยังไม่มีการจัดทำยุทธศาสตร์การบริหารโรคไข้เลือดออก มีพื้นที่รับผิดชอบกว้าง และชุมชนส่วนใหญ่มีประชากรเป็นแรงงานต่างด้าวหลากหลาย เช่น พม่า ลาว เขมร เนื่องจากเป็นเขตอุตสาหกรรม บุคลากรมีน้อยไม่น้อยไม่เพียงกับภารกิจของงาน โดยเฉพาะระดับสถานีอนามัยมีเพียง 1 – 2 คน แต่ต้องปฏิบัติงานของ

รองรับนโยบายทุกอย่าง บุคลากรที่รับผิดชอบที่เป็นผู้หญิงส่วนใหญ่ขาดทักษะในการแก้ไขเรื่อง
พ่นหมอกควัน บางแห่งเครื่องพ่นหมอกควันผ่านการใช้งานมานาน บุคลากรที่เป็นทีมเคลื่อนที่เร็ว

2.1.3 ข้อจำกัด ประชาชนไม่เห็นความสำคัญ ขาดความตระหนักและไม่ให้ความสำคัญ
ร่วมมือแต่ถ้ามีคนภายในครอบครัวเป็นโรคไข้เลือดออก จะให้ความสำคัญเป็นอย่างดี ชุมชนหวังพึ่ง
บุคลากรสาธารณสุขมากกว่าการป้องกันด้วยตนเอง ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันพบว่า
ประชาชนต่างเน้นเรื่องการประกอบอาชีพมากกว่าการป้องกันตนเอง ราชการจะให้ความสำคัญด้าน
การป้องกันด้านชีวเคมีมากกว่าชีวภาพ โดยเฉพาะนักการเมือง เพราะสามารถเห็นผลได้รวดเร็ว
เพราะนักการเมืองส่วนใหญ่จะบริหารสมัยละ 4 ปี ถ้าไม่ดำเนินการด้วยความรวดเร็ว การเพิ่มฐาน
คะแนนเสียงในสมัยต่อไปจะมีผลในการกลับเข้ามาบริหารในสมัยต่อไป มาตรการป้องกันต่าง ๆ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเน้นหนักในเรื่องระบบสาธารณสุขปโภค ข้อบังคับพระราชบัญญัติ
สาธารณสุขที่ทำให้มีการปรับเงินในเรื่องของการมีแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์นำโรค ท้องถิ่นไม่สามารถ
นำมาใช้ได้เนื่องจากกระทบต่อฐานคะแนนเสียงในสมัยหน้า

2.1.4 โอกาส มีเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็ง โดยใช้การบริหารให้อาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ในโรงเรียน มีแกนนำเด็กและเยาวชนเข้า
มามีส่วนร่วมในการทำงาน รวมถึงโรงงาน สถานประกอบการ และกลุ่มองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน มี
การคิดค้นพัฒนาวัคซีนในการป้องกันโรคไข้เลือดออก มีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น ใช้
โปรแกรมสำเร็จรูปในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์โรค ด้านเศรษฐกิจไม่น่าจะมี เพราะการ
ป้องกันโรคไม่สามารถทำได้ด้วยวิธีชีวภาพ ซึ่งไม่ต้องลงทุนซื้อ เช่นการช่วยการคว่ำภาชนะไม่ให้มี
น้ำท่วมขัง ท้องถิ่นมีพระราชบัญญัติควบคุมเหตุรำคาญเพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายใน และ
สภาพแวดล้อมภายนอก สอดคล้องกับ เทพศักดิ์ นุณยรัตพันธุ์ (2550) การวิเคราะห์SWOT เป็นการ
วิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกแต่ละส่วนสำคัญซึ่งพัฒนาขึ้นมาเป็นยุทธศาสตร์
นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยอีกหลายท่านได้กล่าวถึงว่าการจะบริหารองค์กรให้ประสบ
ผลสำเร็จต้องใช้การบริหารกลยุทธ์ เช่นการวิจัยของ เบญจวรรณ กลางนคร(2547) ได้ศึกษา
สภาพแวดล้อมขององค์กร และนำมาซึ่งการเพิ่มการขยายสาขาได้มากขึ้น รวมทั้งจันทรา แซ่ลี
(2548) ได้ศึกษาและพบว่าการทำให้องค์กรประสบความสำเร็จจะต้องวิเคราะห์สภาพแวดล้อม
จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส ข้อจำกัด เพื่อพัฒนาเป็นกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ในการขยายสาขา

กล่าวโดยสรุปพบว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี จะอยู่ในสถานะ
ที่เป็น SO คือ มีจุดแข็งและมีโอกาส โดยรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์โดยผู้วิจัย และเสนอข้อ
ยุทธศาสตร์ต่อไป

2.2 ข้อเสนอยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1: การบริหารแบบบูรณาการ ในการป้องกันและรักษาโรค

ไข้เลือดออก

เป็นการอาศัยจุดแข็งมาเป็นโอกาสเนื่องจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี มีจุดแข็ง โครงสร้างคณะทำงานที่เข้มแข็งและมีโอกาสในเรื่องเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง ประกอบไปด้วย อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมาเป็นเครือข่ายในการทำงาน ดังนั้นจึงกำหนดเป็นยุทธศาสตร์เรื่อง การบริหารแบบบูรณาการ ในการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออก ซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2533: 86-90)กล่าวว่า การวิเคราะห์โดยละเอียดเกี่ยวกับทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อประเมินให้ทราบถึงกำลังความสามารถที่มีอยู่จะช่วยให้การดำเนินงานต่าง ๆ ดำเนินไปได้ และประสบความสำเร็จดำเนินไปได้ภายใต้ภาวะแวดล้อมขององค์กร ที่เป็นอยู่และเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

โดยเป็นการใช้จุดแข็งที่องค์กรพบว่ามีคณะทำงานที่เข้มแข็งและมีภาคีเครือข่ายสาธารณสุขทุกระดับ เป็นต้นแบบในการควบคุมโรค นอกจากนี้ยังใช้การบูรณาการ การใช้ทรัพยากรที่เป็นจุดแข็ง ส่วนในเรื่องสภาพแวดล้อมด้าน โอกาส พบว่ามีเครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง โดยพยายามให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่นอาสาสมัครสาธารณสุข และที่สำคัญเป็น โอกาสในการสนับสนุนยุทธศาสตร์การบริหาร การป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออกแบบบูรณาการ ในด้านการมีนโยบายสนับสนุนการบูรณาการทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับ สมยศ นาวิกาน (2538 :12) ที่กล่าวว่า กระบวนการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัด จะถูกเรียกทั่วไปในโลกรุทกกิจว่าการวิเคราะห์ SWOT จะให้ข้อมูลแก่ผู้ตัดสินใจภายในองค์กรเพื่อใช้เป็นรากฐาน การตัดสินใจของพวกเขา การวิเคราะห์ SWOT จะช่วยให้องค์กรแสวงหาประโยชน์จากโอกาสต่อผู้อุปสรรคในอนาคตได้ และสอดคล้องกับสาโรจน์ สมัยคำ (2549) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเลย ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงการเกิดโรค และการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคมีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรค และสอดคล้องกับ สุพัฒน์ ปัญงมทุม,สกุลลักษณ์ พากอง และมานพ ทองตัน (2547) ศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชนอำเภอหนองแคว ผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจด้านความรับผิดชอบความสำเร็จของงานและลักษณะงานที่ปฏิบัติของประชาชนสามารถอธิบายความผันแปรของการมีส่วนร่วมป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชนได้ร้อยละ 45.6

ยุทธศาสตร์ที่ 3: พัฒนาระบบบริหารข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีและสารสนเทศ
จากสภาพแวดล้อมภายในที่ได้ทำการสำรวจ และจากการสัมภาษณ์ มาพบว่า จังหวัดสระบุรียังมีจุดอ่อนในเรื่องอุปกรณ์ในการควบคุมประกอบกับอุปกรณ์ส่วนใหญ่ ในการป้องกันโรคเก่าและล้าสมัย ส่วนใหญ่แก่นำชุมชนไม่ได้เสนอข้อมูลโรคไข้เลือดออกมา เป็นปัญหาของหมู่บ้าน เมื่อเกิดโรคการส่งผ่านข้อมูลและการส่งต่อระหว่างสถานบริการระหว่างกัน ถ้าช้า รวมถึงเมื่อเกิดโรคจะดำเนินการประชาสัมพันธ์เป็นช่วง ๆ ไม่ต่อเนื่อง ในด้านสภาพแวดล้อม ภายนอกด้าน โอกาสพบว่า ยังมีอุปกรณ์ในการควบคุม โรคที่ทันสมัย จัดให้มีการประกวดคิดค้น นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการป้องกันโรคไข้เลือดออก บุคลากรสาธารณสุขหมั่นศึกษาหาความรู้ใน วิชาการใหม่ ๆ และถ่ายทอดแก่อาสาสมัครสาธารณสุข มีการเผยแพร่ความรู้ในการป้องกันโรค ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่ทันสมัย เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เคเบิล VCD เป็นต้น มีการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการ ควบคุมโรค เช่นการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปEPIDEM ในการประมวลผลในโรคต่าง ๆ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้รวบรวมจุดอ่อน โดยใช้โอกาสมืออยู่และนำเสนอเป็น ยุทธศาสตร์ที่ชื่อว่ายุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบการบริหารข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสองด้านหลัก ๆ ที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีระบบคอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสื่อสาร โทรคมนาคมที่ผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อใช้ในกระบวนการจัดหา จัดเก็บ สร้าง และ เผยแพร่สารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเสียง ภาพ ภาพเคลื่อนไหว ข้อความหรือตัวอักษร และ ตัวเลข เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วให้ทันต่อการนำไปใช้ ประโยชน์

ยุทธศาสตร์ที่ 4: ส่งเสริมการจัดตั้งแวดล้อมให้เอื้อต่อการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก

ผลการกำหนดยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่ใช้จุดแข็งหลักเกี่ยวข้องกับข้อจำกัดโดย มีที่มาของแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ คือปัจจุบันสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ เหมาะสมกับการเพาะพันธุ์ยุงลาย เครือข่ายชุมชนมีการวางแผนการจัดตั้งแวดล้อมที่เหมาะสม ร่วมกันกับภาคประชาชน ถ้ามีประชาชนในละแวกบ้านเป็นโรคไข้เลือดออกประชาชนมักจะทำให้ ความร่วมมือเป็นอย่างดี และหมู่บ้านบางแห่งมีมาตรการทางสังคมแก่บ้านที่ไม่ให้ความร่วมมือใน การป้องกันละควบคุมโรค ดังนั้นจึงใช้จุดแข็งและโอกาสหลักเกี่ยวข้องกับข้อจำกัดจึงเป็น ที่มาของ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการจัดตั้งแวดล้อมให้เอื้อต่อการป้องกันและควบคุมโรค ไข้เลือดออก

ยุทธศาสตร์ที่ 5 : พัฒนาแนวทางการบริหารการวินิจฉัยและการส่งต่อ

จากสภาพแวดล้อมข้างต้นทำให้ทราบถึงจุดอ่อนและข้อจำกัด ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้อง ลดจุดอ่อนจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและหลักเกี่ยวข้องกับข้อจำกัดจากสภาพแวดล้อม โดย

ผู้วิจัยพบว่า ระบบการวินิจฉัยโรคล่าช้า รวมถึงการดำเนินงานต่าง ๆ กว่าจะได้รับรายงานที่ถูกต้อง ผู้ป่วยก็เสี่ยงอาจเสียชีวิตมาแล้วผู้วิจัยจึงได้นำเสนอยุทธศาสตร์ลดจุดอ่อนจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและหลีกเลี่ยงข้อจำกัดจากสภาพแวดล้อม โดยนำเสนอยุทธศาสตร์ที่มีชื่อว่า ยุทธศาสตร์พัฒนาแนวทางการบริหารวินิจฉัยและส่งต่อ เป็น การพัฒนาการหาแนวทางจาก ประวัติอาการ ลักษณะการเคลื่อนไหวที่ผิดปกติ ที่ตรวจพบจากการตรวจร่างกาย ทางระบบประสาท ประวัติการเกิดโรคในครอบครัว และการใช้ยาต่างๆ ช่วยในการวินิจฉัยหาสาเหตุและส่งต่อรักษา

ยุทธศาสตร์ที่ 6 : เสริมสร้างระบบการบริหารเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค ในชุมชน วัด และโรงเรียน

จากสภาพแวดล้อมที่ต้องการลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงข้อจำกัด เนื่องจาก องค์กรมีระบบในการบริหารค้นหาผู้ป่วยน้อยและล่าช้า การประชาสัมพันธ์ทำเป็นช่วง ๆ ไม่ต่อเนื่อง ชุมชนหวังพึ่งพาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมากกว่าตนเอง ที่อยู่อยู่ในการรายงาน โรคบางครั้งไม่ตรงกับที่รายงานทำให้การค้นหาสืบค้นล่าช้าไม่สามารถควบคุมโรคได้ทันท่วงที จึงต้องลดจุดอ่อนหลีกเลี่ยงข้อจำกัด และจัดทำเป็นยุทธศาสตร์เสริมสร้างระบบการบริหารเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรค ในชุมชน วัด และ โรงเรียน เพื่อที่จะได้เป็นเครือข่ายในการสืบค้น ค้นหาผู้ป่วยเนื่องจาก ชุมชน วัด และ โรงเรียนถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญเพราะเป็นเครือข่ายที่ดีในการบริหารงานในเรื่องการป้องกันและควบคุมโรค

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี อยู่ในสถานะที่มีจุดแข็งและโอกาส โดยผู้วิจัยกำหนดยุทธศาสตร์ได้ 6 ยุทธศาสตร์ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

3.1.1 บุคลากรควรศึกษาผลการวิจัยครั้งนี้ให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริง และตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อจะได้ไปปรับใช้กับการปฏิบัติงานขององค์กรต่อไป

3.1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออก โดยการนำยุทธศาสตร์ที่ได้ กำหนดไว้เป็นยุทธศาสตร์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี

3.1.3 ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดอบรมสัมมนา ให้ความรู้แก่บุคลากรในเรื่องการบริหารการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออก ให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรนำผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การบริหารการป้องกันและรักษาโรคไข้เลือดออก ไปเผยแพร่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดอื่น ๆ

3.2.2 ควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบกันระหว่างอำเภอที่มีจำนวนอัตราป่วยด้วยโรค ไข้เลือดออกสูงที่สุด กับอำเภอที่มีจำนวนอัตราป่วยด้วยโรค ไข้เลือดออกต่ำที่สุดว่าใช้กลยุทธ์วิธีการบริหารแตกต่างกันอย่างไร

3.2.3 ควรมีการศึกษาถึงการบริหารจัดการในกลุ่มบุคลากรสาธารณสุขกับประชาชนทั่วไปว่ามีอัตราป่วยด้วยโรค ไข้เลือดออกแตกต่างกันอย่างไร และปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อ

3.2.4 ควรศึกษาถึงกลยุทธ์การบริหารการป้องกันและปัจจัยในการควบคุมโรคไม่ติดต่อ